

Luffartstilsynet
postmottak@caa.no

Oslo 9. november 2017

Søknad om konsesjon for å anlegge, drive og inneha Oslo helikopterplass, Taraldrud - Høringsuttalelse fra Østmarkas Venner

Sammendrag:

Aktiviteten ved Oslo helikopterplass, Taraldrud vil forringe friluftslivet i Østmarka og Sørmarka fordi store områder av Marka vil bli sterkt berørt av støy fra helikopterflyving. Dette gjelder så langt vi kan se både turområder nær bebyggelsen og stille områder lenger inne i Marka. Forslaget innebærer blant annet at friluftslivskvalitene i verneområdet Spinneren med DNT-hytta på Dølerud og den kommende nasjonalparken i Østmarka, forringes.

Østmarkas Venner er svært bekymret for at traseene for inn- og utflyging legges over Østmarka som er det naturlige friluftsområdet for Oslos Østkant, Lillestrøm, Lørenskog, Rælingen, Enebakk og Follo, rundt regnet ca. 10 % av Norges befolkning. Gitt områdets betydning for befolkningen på øst- og sørsiden av Oslo, mener Østmarkas Venner det er kritikkverdig at det ikke er utarbeidet en vurdering av støynivået i friluftsområder i Østmarka og Sørmarka utover de konkrete inn- og utflygingstraseene nær helikopter-plassen. Østmarkas Venner ser at inn- og utflygingstraseer skal utarbeides som ledd i miljøoppfølgingsprogram og den tilhørende miljøoppfølgingsplanen. Østmarkas Venner ber om at ekstern ekspertise samt berørte parter, involveres i dette arbeidet og at dette hjemles i konsesjonsvilkårene. Videre ber Østmarkas Venner om at det utarbeides støykart for flyvninger over Marka utenom inn- og utflygingstraseene.

Vi viser til høringsforslag om konsesjon for å anlegge, drive og inneha Oslo helikopterplass på Taraldrud. Vi har ikke fått saken til høring, men oppdaget den for få dager siden da ett av våre medlemmer gjorde oss oppmerksom på at saken var på høring. Vi synes det er kritikkverdig at saken kun er sendt på høring til offentlige myndigheter.

Om Østmarkas Venner

Østmarkas Venner (ØV) med sine drøyt 4000 medlemmer har som formål å bidra til å bevare Østmarka som natur- og friluftsområde for dagens og kommende generasjoner. ØV skal blant annet arbeide for å bevare markagrensa og ta vare på Markas innhold, ved å hindre tekniske inngrep som forringer Østmarka som naturområde. Vi arbeider også for å sikre det enkle friluftslivet og unngå motorisert og støyende aktivitet i Marka.

Om bruken av Marka

I løpet av ett år bruker over 80 % av Oslos befolkning Oslomarka og på store utfartsdager kan antall mennesker som bruker Oslomarka være opp mot 100 000. Østmarka og Sørmarka, som blir berørt av helikoptertrafikken, deles kun opp av riksvei 155. Innbyggere i Østensjø, Nordstrand og Søndre Nordstrand bydeler i Oslo kommune (omlag 140 000), samt i Ski og Oppegård (om lag 57 000) sokner naturlig til området. Nordre og østre del av Østmarka benyttes også av befolkningen i Alna og Furuset bydeler i Oslo, samt befolkningen i Lørenskog, Lillestrøm og Rælingen

I brukerundersøkelser knyttet til bruk av Marka sier nærmere 90 pst av de som bruker Marka at de er opptatt av å oppleve stillhet og ro. Vår erfaring er videre at de bynære skogsområdene - eller "hundremeterskogen"- er særdeles viktige, særlig for barn og eldre som har noe begrenset rekkevidde når de bruker Marka. Dette legges også til grunn for Oslo kommunes forvaltning av Oslo kommunes skoger.

Om lufttrafikkstøy i Østmarka

Vi opplever i dag flystøy som økende problem i Østmarka, særlig etter at Oslo Lufthavn ble etablert på Gardermoen i 1998. I økende grad brukes Østmarka som trase både for ut- og innflyging. I tillegg kommer småflyaktiviteten over Østmarka med mange flygninger fra flyplassen på Kjeller, ofte i helgene. Ved etablering av Oslo helikopterplass på Taraldrud økes belastningen ytterligere over hele Østmarka og i tillegg blir Sørmarka sterkt berørt. ØV erkjenner den vanskelige avveiningen mellom å legge støyende virksomheter til boligområder eller over friluftsområder.

Sett hen til viktigheten av friluftsområdet det gjelder, mener vi likevel at belastningen på friluftsområdet må begrenses heller enn å økes ytterligere. ØV ber således luftfartsmyndighetene om å være oppmerksom på samlet belastning over Østmarka og vurdere om flyaktivitet kan legges i ulike traseer som gjør at støybelastningen blir rimelig fordelt mellom friluftsområder knyttet til østlige og vestlige bydeler i Oslo og omegn. Det vil utgjøre et vesentlig velferdstap for befolkningen i de østlige bydeler dersom den samlede støybelastningen over Østmarka gjør det vanskelig å finne tilgjengelige områder med stillhet og ro.

Nærmere om konsesjonssøknaden

Det legges til grunn at 90 % av trafikken ved helikopterplassen skal nordover. Flyving nordover er lagt over Grønliåsen og hvis vindforholdene krever start mot sør, skal flyving mot Oslo svinge mot øst over Sørmarka. Dette medfører at friluftsområder i Marka vil bli utsatt for støy fra helikoptertrafikk. I tråd med søknaden og støyberegningen er trafikkomfanget for konsesjonen satt til 56 flybevegelser per uke, begrenset til 2250 per år. Basert på dagens erfaringer sier søknaden at, 53 pst av flyvningene vil skje på dagtid (kl 07 – 19), 24 pst på kveldstid (kl 19 – 23) og 23 pst om natta (kl 23 – 07). Det heter videre at støy fra helikopterflyving, skyting og annen øving vil ha stor innvirkning på friluftsområdene.

Merknader fra Østmarkas Venner

Inn- og utflyging fra helikopterbasen vil påvirke store friluftsområder og særlig Grønliåsen og Sørmarka. ØV forstår at traseene legges utenom boligområder, men understreker den negative virkningen dette har for nærfriluftsområder for søndre deler av Oslo, samt innbyggere særlig i Oppegård.

Selv om den største støybelastningen vil ramme nærturområdene ved inn- og utflygings-traseene, synes det klart at friluftslivet generelt i Sørmarka og Østmarka vil bli forringet ved at disse viktige naturområdene vil rammes av økt støy fra luftfart.

ØV fremholder at traseene over Marka vil berøre et av Norges aller viktigste og mest brukte friluftsområder. På denne bakgrunn mener ØV at det må utarbeides støykart med konsekvensanalyser også for de delene av traseene som er lenger unna selve basen. Vi ba allerede i vår høringsuttalelse til statlig reguleringsplan om at det måtte utarbeides og legges fram nye støysonekart for alle støykilder i henhold til kommuneplanens støygrenser. Videre ba vi om at det måtte utarbeides en vurdering av (maksimalt) støynivå fra helikopter i friluftsområdene i Østmarka og særlig verneområdene og DNT-hytta på Dølerud. Vi bad også om at det måtte legges føringer på bruk av inn- og utflygingstraseer utenom utrykninger.

ØV kan ikke se at dette er vurdert og vi er skuffet over dette. ØV ber om at det utarbeides støykart for flyvninger over Marka. ØV ber i tillegg om at det presiseres at Østmarka og Sørmarka ikke skal benyttes som øvingsområde for helikopteroperasjoner. “Tretoppflyvning” og kretsing over friluftsområdene vil i praksis gjøre områdene uegnet som rekreasjonsområder for befolkningen. Slik ØV leser konsesjonssøknaden, omfatter den ikke slik aktivitet men vi ønsker å ha det tydelig presisert. Vi ber også om at trafikken - med unntak av utrykninger - ikke blir tillatt i helger og på øvrige fridager når bruken av Marka er størst.

ØV ser at det i konsesjonsvilkårene legges opp til at støy fra aktiviteten ved beredskaps-senteret løpende blir vurdert i medhold av et eget miljøoppfølgingsprogram og støyprogram og at det er utarbeidet en egen miljøoppfølgingsplan som skal ligge til grunn for vurderingen av miljøvirkningene av beredskapssenteret over tid, både i anleggs- og driftsfasen. Videre heter det at spørsmålet om traseer bør være gjenstand for vurdering i sammenheng med miljøoppfølgingsprogrammet i medhold av Kommunal- og moderniseringsdepartementets planvedtak av 18. august 2017.

ØV forutsetter at berørte aktører blir involvert i dette arbeidet og at rapporteringen knyttet til miljøoppfølgingsprogrammet gjøres kjent. ØV ber om at det i konsesjonsvilkårene § 3 legges til grunn at ekstern ekspertise og berørte parter blir involvert i arbeidet med miljøoppfølgingsplanen. ØV foreslår følgende formulering i § 3: ”Konsesjonshaver har ansvaret for at det utarbeides inn- og utflygingstraseer som ledd i miljøoppfølgings-programmet i medhold av Kommunal- og moderniseringsdepartementets planvedtak av 18.8.17 og den tilhørende miljøoppfølgingsplanen. Det skal utarbeides støykart for overflyvninger gjennom Østmarka og Sørmarka og ekstern ekspertise og berørte parter involveres i miljøoppfølgingsplanen. Traseene må ligge innenfor rammen av en eventuell teknisk og operativ godkjenning, jf. luftfartsloven § 7-11.”

[Elektronisk ekspedert](#)

Med vennlig hilsen

Helga Gunnarsdóttir
Styreleder

Bente Lise Dagenborg
styremedlem

Kopi: Ski og Oppegård kommuner, Fylkesmannen i Oslo og Akershus